

VUISTREGELS AUTEURSRECHT EN ONDERZOEKSGEGEVENS

Wil je onderzoeksgegevens van anderen (her)gebruiken? Deze vuistregels leggen je uit wat de belangrijkste aspecten van het auteursrecht zijn. Ook de bescherming van onderzoeksgegevens en het databankenrecht komen aan de orde. Een belangrijke bron voor deze vuistregels is het rapport De juridische status van ruwe data, een wegwijzer voor de onderzoekspraktijk. Het rapport licht toe op welke wijze onderzoeksdata beschermd kunnen zijn en geeft een overzicht van de belangrijkste wetgeving en rechtspraak. Het rapport is geschreven door het Centrum voor Intellectueel Eigendomsrecht (CIER) in opdracht van SURF¹.

BESCHERMING VAN ONDERZOEKSGEGEVENS DOOR AUTEURSRECHT

Ruwe onderzoeksgegevens worden niet beschermd door het auteursrecht. Het auteursrecht biedt alleen bescherming aan werken² die een zekere mate van creativiteit (een persoonlijke stempel van de maker) en oorspronkelijkheid laten zien. Je kan wel rechthebbende op bepaalde onderzoeksgegevens zijn als de gegevens vanwege de vorm waarin ze opgemaakt zijn, voor bescherming in aanmerking komen.

In het algemeen kan je stellen dat ruwe onderzoeksgegevens (doorgaans 'blote feiten') in de volgende gevallen beschermde onderzoeksgegevens kunnen worden. De blote feiten:

- zijn in een subjectief bepaalde originele bewoording opgeschreven
- zijn anderszins op een subjectief bepaalde, originele wijze gepresenteerd
- zijn geselecteerd uit een groter set data
- vormen een databank in de juridische betekenis (databankrecht)

WIE HEEFT HET AUTEURSRECHT OP ONDERZOEKSGEGEVENS?

Als onderzoeksgegevens kwalificeren als auteursrechtelijk beschermd werk, dan wordt volgens het werkgeversauteursrecht de werkgever als de maker en daarmee auteursrechthebbende aangemerkt wanneer het gemaakte onder dienstverband gecreëerd is. Bij de meeste universiteiten wordt in principe de wetenschapper als rechthebbende aangemerkt, daarover zijn dan afspraken gemaakt tussen de universiteit en de wetenschapper. Zie ook de Vuistregels publiceren eigen werk.

BESCHERMING DOOR HET DATABANKENRECHT

Een verzameling gegevens kan beschermd zijn door het databankenrecht. Het databankenrecht staat los van het auteursrecht, maar ze sluiten elkaar niet uit. Bij het beschermen van databanken gaat het niet om de creativiteit of oorspronkelijkheid van de databank of om de inhoud daarvan, maar om de investering te beschermen die is gedaan om de gegevens te

---

¹ Let op, het rapport dateert van 2009. Dit kan betekenen dat bepaalde informatie verouderd is. Op het gebied van privacy bestaat in ieder geval nieuwe privacywetgeving (Algemene Verordening Gegevensbescherming).

² Werken in de zin van de Auteurswet (art. 10 Auteurswet)

verzamelen. Het databankenrecht kan dus voor verzamelingen onderzoeksgegevens van belang zijn.

Als er sprake is van een beschermde databank, moet je toestemming van de maker vragen voor het:

- opvragen, oftewel kopiëren of downloaden, van substantiële delen van de databank
- herhaaldelijk en systematisch opvragen van niet-substantiële delen van de databank
- hergebruiken, oftewel openbaar maken van substantiële delen van de databank

Toestemming is niet vereist als je gebruikmaakt van:

- een databank voor wetenschappelijk onderzoek, mits geen substantiële delen van de databank openbaar worden gemaakt (hergebruik)
- databanken van de overheid, tenzij dat bij de databank uitdrukkelijk anders is bepaald

HERGEBRUIK VAN ONDERZOEKSgegevens VAN ANDEREN

Een handig hulpmiddel als je onderzoeksgegevens van anderen wilt gebruiken, is de verkorte wegwijzer in hoofdstuk 1 van het rapport [De juridische status van ruwe data, een wegwijzer voor de onderzoekspraktijk](#). Met deze wegwijzer kun je als onderzoeker snel bepalen welke toestemming nodig is om (open) onderzoeksgegevens van anderen te mogen (her)gebruiken. De wegwijzer gaat vooral uit van wat je met de data wilt doen. Let op, het is geen vervanging van de juridische wegwijzer.

Wil je substantiële delen van een databank gebruiken? Dan mag je die niet zonder toestemming hergebruiken. Op databanken van de overheid (en waarvan een overheidsinstelling producent is!), bijvoorbeeld met wet- en regelgeving en jurisprudentie, rust in beginsel geen databankenrecht tenzij nadrukkelijk anders is bepaald. Dit geldt niet voor databanken van andere (commerciële) producenten, ook niet als deze uitsluitend overheidsmateriaal bevatten.

In een wetenschappelijke publicatie mag je, onder bepaalde voorwaarden, zonder toestemming uit het werk van een ander [citeren](#). Dit heet het citaatrecht. Het citaatrecht geldt ook voor beschermde onderzoeksdata. De belangrijkste regels die je hierbij in acht moet nemen zijn:

- de maker en de bron moeten worden vermeld;
- de omvang van het citaat moet in redelijke verhouding staan tot het doel;
- de data (of het werk) waaruit geciteerd wordt moet rechtmatig openbaar zijn gemaakt;
- het citeren moet gerechtvaardigd zijn binnen de context waarin het plaatsvindt (er moet een verband zijn tussen het geciteerde en de context).

VRAGEN? NEEM CONTACT OP MET HET AUTEURSRECHTEN INFORMATIEPUNT (AIP)

Heb je naar aanleiding van deze vuistregels nog vragen? Neem dan contact op met een van de medewerkers van het [Auteursrechten informatiepunt \(AIP\)](#) van je instelling.

SURF

auteursrechten@surfmarket.nl

www.auteursrechten.nl

2019

Aan dit document kunnen geen rechten worden ontleend.

beschikbaar onder de licentie

Creative Commons

Naamsvermelding 3.0 Nederland.

www.creativecommons.org/licenses/by/3.0/nl

es/by/3.0/nl

Vuistregels auteursrecht en onderzoeksgegevens